

Андрощук І. В. Науково-методичний супровід підготовки суб'єктів навчального процесу до педагогічної взаємодії / Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 7, 19 квітня 2016 р.), Т. II. / Інститут професійно-технічної освіти НАПН України / за заг. ред. В. О. Радкевич. К. : ІПТО НАПН України, 2016. С. 35–37.

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПІДГОТОВКИ СУБ'ЄКТІВ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Ірина Андрощук,

доцент кафедри теорії та методики
трудового і професійного навчання
Хмельницького національного університету,
кандидат педагогічних наук, доцент

Кардинальні зміни, що відбуваються в освіті висувають високі вимоги до особистісних якостей суб'єктів педагогічного процесу. Крім високого рівня культури, широкої ерудиції, активності, креативності вони мають уміти в навчально-виховному процесі конструктивно взаємодіяти на суб'єкт-суб'єктній основі. Володіння продуктивними способами педагогічної взаємодії виступає одним з найважливіших педагогічних завдань, напрямів вирішення якого необхідно розглядати з позиції науково-методичного супроводу.

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови поняття «науково-методичний» тлумачиться як таке, що стосується наукової методики, пов'язане з її створенням і використанням [1, с. 741], а поняття «супровід» трактується, як явище, яке супроводжує якусь дію [1, с. 1415]. Сутність науково-методичного супроводу, як педагогічної категорії, на думку Л. Лебідь і С. Белаш, полягає в забезпеченні професійної педагогічної взаємодії суб'єктів освітньої діяльності, умовами якої є добровільність і партнерство, визначальними ознаками – особистісний і професійний розвиток педагогів, а результатом – нова якість професійної діяльності вчителів, що виявляється у професійній компетентності[2].

Нам імпонує думка Г. Данилова, про те, що науково-методичний супровід необхідно розглядати як комплекс взаємопов'язаних цілеспрямованих дій, спрямованих на надання допомоги суб'єктам педагогічного процесу у вирішенні ускладнень, які можуть виникати під час навчально-виховної роботи [3], а отже й під час педагогічної взаємодії суб'єктів навчального процесу.

Визначальними основами науково-методичного супроводу, на думку Т. Сорочан, є: демократичність – можливість урахування різних підходів, точок зору, колегіальність у прийнятті певного рішення; ситуація вибору – створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, технологій, які забезпечують передумови для свідомого вибору; самореалізація – розкриття особистісного потенціалу кожного учасника педагогічного процесу; співтворчість – спільна діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних і якісних результатів [4, с. 35].

Сучасні дослідники проблеми науково-методичного супроводу, зокрема, О. Вінтер, О. Зайченко, Л. Даниленко, С. Литвиненко,

Л. Карамушка, Л. Галіцина, Н. Островерхова, М. Певзнер, В. Снігурова, К. Старченко, В. Пуцов, Б. Гадзецький та інші. Відзначають, що науково-методичний супровід педагогічної взаємодії має такі переваги: індивідуалізація та гнучкість; наявність потенціалу інструментального характеру; врахування динаміки розвитку суб'єктів взаємодії; багатоаспектність взаємодії суб'єктів навчання; використання контролюючих та корекційних процедур; врахування динаміки професійного росту педагога й розвитку учнів та ін.

Таким чином, в науковій літературі науково-методичний супровід трактується як сукупність різноманітних форм, технологій, підходів, процедур, заходів, що забезпечують подолання труднощів під час налагодження педагогічної взаємодії. Враховуючи це, науково-методичний супровід підготовки суб'єктів навчального процесу до педагогічної взаємодії доцільно здійснювати в таких напрямках: активне впровадження в навчально-виховний процес тренінгів та коучингів; впровадження спецкурсу «Педагогічна взаємодія» для учнів та педагогічних працівників; використання проектних та інформаційно-комунікативних технологій навчання.

Такі форми навчання як тренінг та коучинг дозволять залучати суб'єктів педагогічного процесу до педагогічної взаємодії в реальних умовах, формувати вміння діагностувати та долати труднощі, які виникають під час взаємодії.

Впровадження спецкурсу «Педагогічна взаємодія» забезпечить володіння теоретичними засадами організації та здійснення педагогічної взаємодії, які включають сутність, види, методи та прийоми педагогічної взаємодії; особливості та механізми налагодження педагогічної взаємодії; бар'єри та способи їх усунення під час взаємодії і т.д. Важливу роль також відіграють технології навчання, зокрема проектні та інформаційно-комунікативні, які підсилюють потенціал навчально-виховного процесу та демонструють його багатогранність.

Отже, науково-методичний супровід підготовки суб'єктів навчального процесу до педагогічної взаємодії, дозволяє не лише підвищити ефективність навчального процесу, а й сприяє розвитку толерантної, гуманістично спрямованої особистості, яка здатна до емпатії та рефлексії.

Список використаних джерел:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В. Бусел. – К. ; Ірпінь : ВТФ Перун, 2001 – 1719 с.
2. Данилова Г. С. Методичні служби України: проблеми управління, професійна підготовка // Г. С. Данилова: навч.-метод. посібник. – К. : ІЗМН, 1997.– 256 с.
3. Лебідь Л. І. Науково-методичний супровід упровадження у навчально-виховний процес авторських програм / Л. І. Лебідь,

С. В. Белаш // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – № 1(8). – 2013. – С. 88–90.

4. Сорочан Т. Співтворчість – одна з ознак технології науково-методичного супроводу / Т. Сорочан // Матер. наук.-практ.конф. «Активізація творчого потенціалу учнівської молоді в контексті глобалізації освіти». –К. – 2012.– С. 34–40.